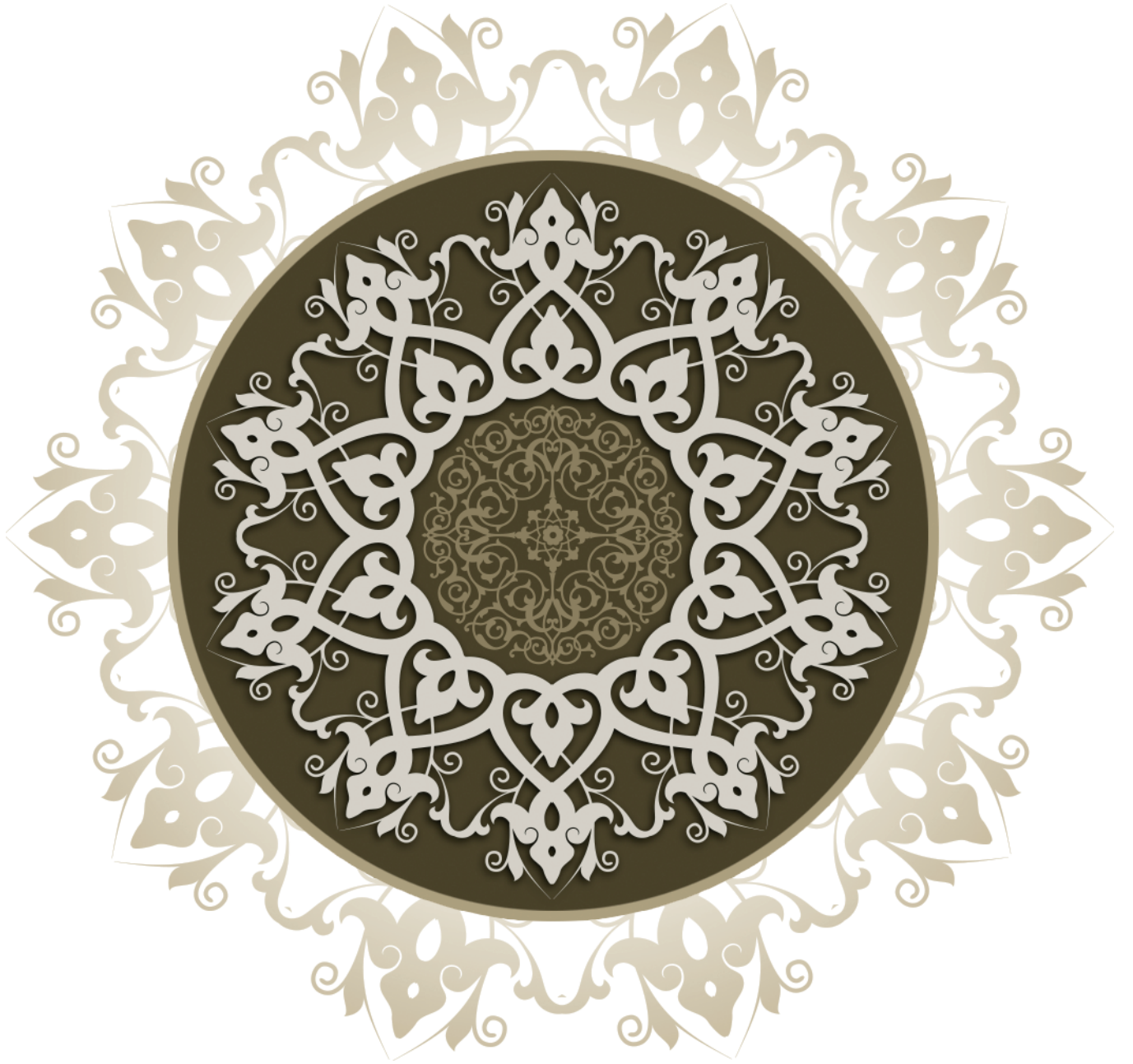

AAOIFI – ŞERÎ STANDART NO: 57 ALTIN VE ALTIN İŞLEMLERİYLE İLGİLİ KURALLAR

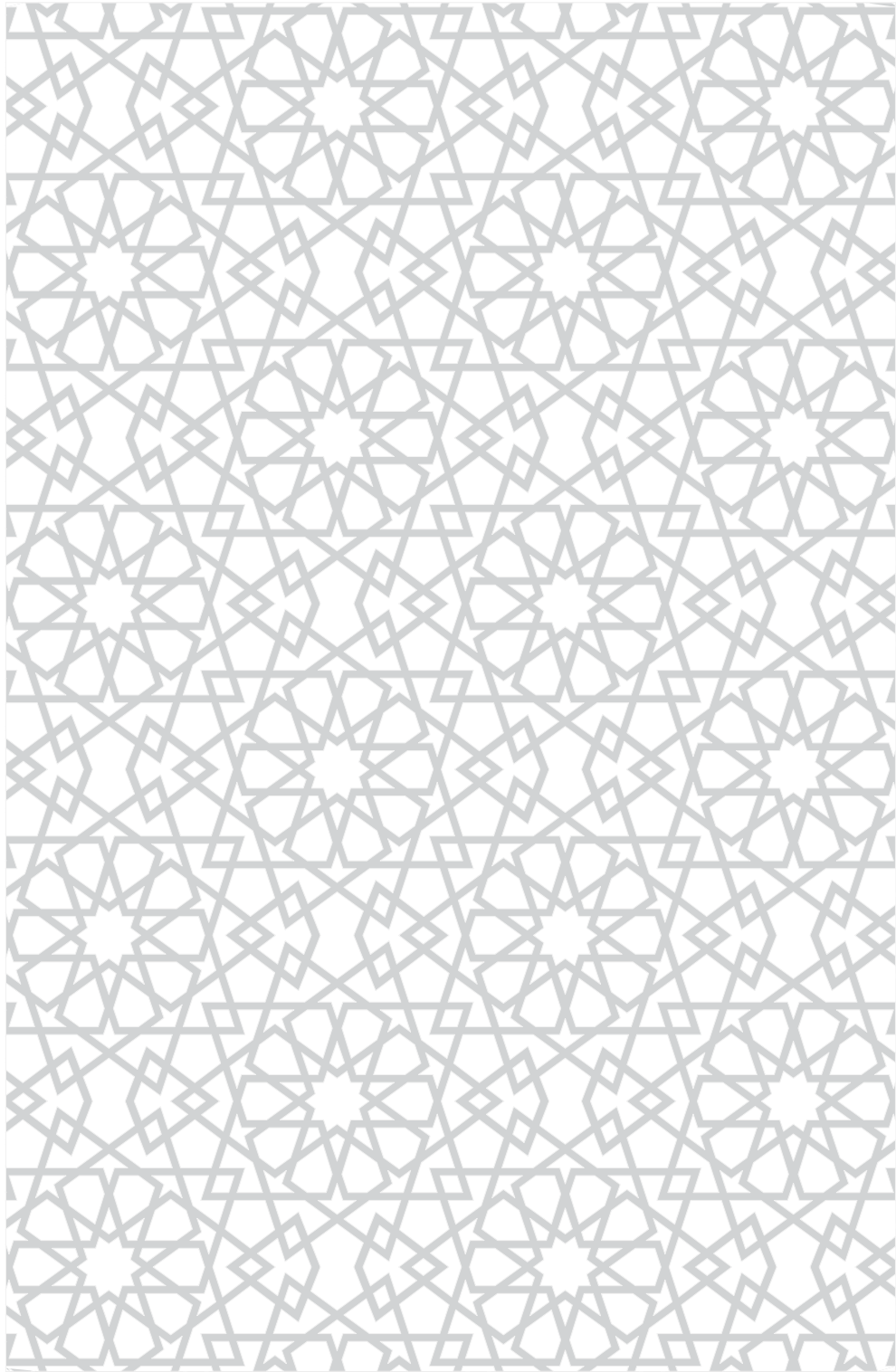

Bu standart, Dünya Altın Konseyi sponsorluğu ve işbirliği ile hazırlanmıştır.

ŞERÎ STANDART No (57)

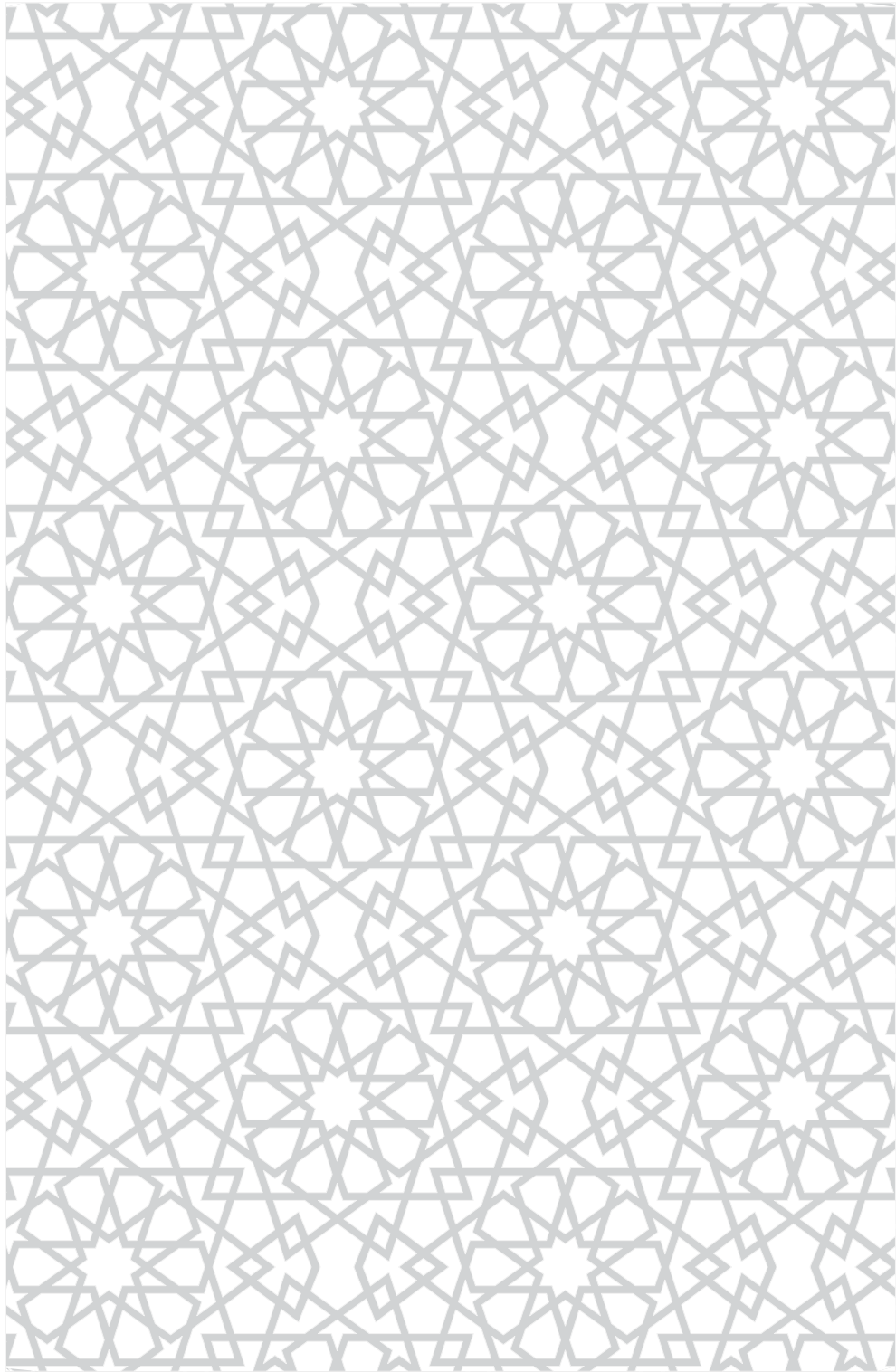
**ALTIN VE ALTIN İŞLEMLERİYLE
İLGİLİ KURALLAR**

**Bu standart, Dünya Altın Konseyi sponsorluğu
ve işbirliği ile hazırlanmıştır.**

Uyarı ve Sorumsuzluk Beyanı

- İslâmî Finans Kuruluşları İçin Muhasebe ve Denetleme Kurumu (AAOIFI), herhangi bir şahsın bu standart içeriğini kullanarak herhangi bir işlem yapması veya herhangi bir işlem yapmaktan kaçınması sebebiyle ortaya çıkabilecek olumsuz sonuçlardan hiçbir şekilde sorumlu değildir.
- AAOIFI ve AAOIFI Fıkıh Kurulu'nun sorumluluğu şerî standart metnini yayınlamaktan ibarettir. Gerek AAOIFI gerekse AAOIFI Fıkıh Kurulu, işbu standarda uygun ve mutabık olduğu iddiası taşıyan herhangi bir ürünle ilgili hiçbir sorumluluk kabul etmez.
- Dünya Altın Konseyi ile AAOIFI arasındaki meslekî ve teknik ilişki altın, altın piyasası ve altınla ilgili yatırım yöntemleri hakkındaki teknik ve meslekî bilgileri edinmekten ibarettir. Gerek AAOIFI gerekse AAOIFI Fıkıh Kurulu, Dünya Altın Konseyine ait herhangi bir ürün, sözleşme veya faaliyet hakkında herhangi bir onay veya uygunluk görüşü vermemiş; bunlarla ilgili herhangi bir inceleme yapmamıştır.
- Halihazır durumda ne AAOIFI ne de AAOIFI Fıkıh Kurulu tarafından herhangi bir şekilde onaylanmış veya kabul edilmiş bir ürün, sözleşme, teknik sistem veya program bulunmamaktadır.
Herhangi bir kişi veya kurumun, AAOIFI tarafından yazılı ve resmî olarak açık onay ve izni olmadıkça AAOIFI'ye ait logo, ticârî isim veya herhangi bir telif hakkını kullanma hakkı yoktur. Yine aynı şekilde herhangi bir kişi veya kurum, kendisine ait ürün, sözleşme veya teknik sistemin AAOIFI tarafından onaylandığını veya kabul edildiğini açıkça ya da dolaylı olarak ifade etme hakkında da sahip değildir.
AAOIFI kendisinin resmî olarak yayınladığı veya onayladığı herhangi bir ürün, sözleşme, teknik sistem, program, tercüme veya kitap olduğunda bunu kendisine ait resmî internet sayfasında açık bir şekilde ilan edecektir.
- AAOIFI Fıkıh Kurulu, bu standartta yer alan maddeleri yorumlama, anlamını sınırlama ve açıklama konularında tam yetkili tek makamdır.

İçindekiler

Konu	Sayfa
Giriş	7
Standart Metni	8
1- Standardın Kapsamı.....	8
2- Altının Mahiyeti ve Şerî Niteliği	8
3- Altın Satışıyla İlgili Hükümler	8
4- Ortaklık Sözleşmelerinde ve Ortaklıklarda Altın.....	11
5- Bedelli (İvazlı) Akitlerde Altın	12
6- Teberrû Akitlerinde Altın	14
7- Teminat Akitlerinde Altın.....	14
8- Altın İşlemlerinde Vaad ve Vaadleşme	16
9- Altının Zekâtı	17
10- Genel Hükümler ve Uygulamalar	17
11- Standardın Yayınlanma Tarihi	18
Standardın Kabûlü	18
Ekler	
Ek (A): Standardın Hazırlanış Tarihçesi	18
Ek (B): Şerî Hükümlerin Dayanakları	20
Ek (C): Tanımlar	24

Bismillâhirrahmânirrahîm

Hamdolsun Allah'a! Salâtü selâm olsun Peygamberlerin en üstünü Efendimiz ve Peygamberimiz Muhammed'e, âilesine ve bütün ashâbına!

Giriş

Bu standart İslâmî finans kuruluşlarını¹ ilgilendiren yönleriyle altının çeşitlerini, şekillerini, altın işlemleriyle ilgili şerî kuralları ve altına dayalı olarak geliştirilen finansal ürünlerle ilgili hükümleri açıklamayı amaçlamaktadır.

Başarı ancak Allah'ın lütfudur!

---

¹ (Kuruluş / kuruluşlar) kelimesi İslâmî finans kuruluşlarının kısaltılmış ifadesi için kullanılmıştır. İslâmî bankalar da bu kuruluşlar arasındadır.

Standart Metni

1- Standartın Kapsamı

Bu standart İslâmî finans kuruluşlarını ilgilendiren yönleriyle altının farklı çeşitleri ve sınıfları hakkındaki hükümleri, altın işlemleriyle ilgili şerî kuralları ve altına dayalı olarak geliştirilen finansal ürünlerle ilgili hükümleri ele alacaktır.

Bu standart, altın ve gümüş dışındaki değerli madenlerle ilgili hükümleri içermeyeceği gibi hakkında özel bir standart bulunan döviz ticareti hakkındaki hükümleri de içermeyecektir.

2- Altının Mahiyeti ve Şerî Niteliği

Altın, herkesçe bilinen değerli doğal bir madendir. Altın aslı bakımından (tartıyla alınıp satılan mevzûnât türü) mislî bir mal olup aynı zamanda ribevî mallar arasında yer alır ve sarf akdi hükümlerine tabidir.

3- Altın Satışıyla İlgili Hükümler

Altın satışıyla ilgili hükümler, çeşitli açılar bakımından farklılık arz eder:

3/1- Bedellerin Birbirine Eşit Olup Olmaması Bakımından Altın İşlemleri (Miktar Farklılığı)

3/1/1- Altının, yeni ve eski olup olmadığına bakılmaksızın, ağırlıklarının eşit olması ve fikhî aranan karşılıklı teslimin (tekâbuz) gerçekleşmesi şartıyla altın karşılığında satılması câizdir. Konuyla ilgili olarak Döviz Ticareti hakkındaki 1 No'lu standardın 2/6 No'lu maddesine bakılabilir.

3/1/2- Ana faaliyet alanı altın, gümüş ve döviz ticareti olmayan bir ticârî işletmenin varlıkları arasında bu varlıklara tabi olarak altın da bulunuyorsa, bünyesindeki altınlarla birlikte bu işletmenin tamamının veya bazı hisselerinin satılması halinde bu satış işleminin câiz olması için sarf akdi hükümlerini uygulama şartı aranmaz. Bununla birlikte sarf akdi hükümlerine bağlı kalmaksızın altın ticareti yapmak maksadıyla bir fon kurmak ise câiz değildir.

3/1/3- Bedeller birbirinden fazla olacak şekilde yani bedeller arasında miktar bakımından eşitlik şartı aranmaksızın altının gümüş karşılığı satılması câizdir.

Altının, tarafların karşılıklı olarak anlaştıkları bir fiyat üzerinden para karşılığında satılması da câizdir. Ancak her iki halde de fikhî olarak bedellerin karşılıklı teslim edilmesi şartı aranır. Konuyla ilgili olarak yukarıdaki 3/1/1 No'lu maddeye bakılabilir.

3/1/4- Altının, karşılıklı teslim şartı aranmaksızın mal, kullanım hakkı (menfaat) veya hizmet gibi altın, gümüş ve para dışında bir varlık karşılığında herhangi bir bedelle satılması câizdir.

3/2- Peşin ve Vadeli Olması Bakımından Altın İşlemleri

3/2/1- Altının; altın, gümüş veya altın ve gümüş dışındaki herhangi bir para birimi mukabilinde satılması hallerinde, bedellerin akit meclisinde hakîkî veya hükûmî olarak karşılıklı tesliminin gerçekleşmesi gerekir.

Altının, yukarıda sayılanlar dışında herhangi bir varlık karşılığında satılması halinde ise bedellerden birisinin vadeli olması câizdir. Altının ayarı (saflık derecesi) veya yeni ve eski oluşu bu hükmü etkilemez.

3/2/2- Altın satışının herhangi bir şartın meydana gelmesine bağlı olarak yapılması (ta'lik) ve gelecek zamana izafe edilerek gerçekleştirilmesi câiz olmadığı gibi altın satışında muhayyerlik şartı bulunması da sahih değildir.

3/2/3- Karşılıklı bedellerin her ikisinin de vadeli olduğu altın satış akitleri câiz değildir. Günümüzde vadeli satışlar kapsamında uygulanmakta olan forward veya future işlemleri buna örnek olarak verilebilir. Fıkhî olarak aranan karşılıklı teslim şartı gerçekleşmediği için bu işlemler câiz değildir.

3/3- Altının Niteliği Bakımından Altın İşlemleri

3/3/1- Altın Alaşımı (Saf Olmayan Altın)

Başka metallerle karıştırılan altın üç türdür:

3/3/1/1- Birinci Tür: Katılan Metalin ve Altının Bizatihi İstendiği Altın Alaşımı

Bunun değişik şekilleri bulunmaktadır:

Birinci Şekil: Altın – Gümüş Alaşımı

Altın – gümüş alaşımının, saf altın veya saf gümüş karşılığında satılması câizdir. Ancak böyle bir mübadele işleminde her iki bedelin karşılıklı olarak teslim edilmesi ve saf olan bedelin ağırlık bakımından alaşımlı bedelde bulunan türdeşinden daha fazla olması gerekir. Eğer saf olan bedel, ağırlık bakımından altın – gümüş alaşımında bulunan türdeşine eşit veya ondan daha az ise, bunların birbirleriyle mübadelesi câiz olmaz.

Altın – gümüş alaşımının, yine aynı şekilde başka bir altın – gümüş alaşımı veya para karşılığında satılması durumunda sadece karşılıklı teslim şartı aranır.

İkinci Şekil: Gümüş Dışında Bir Maden Karıştırılmış Altın

Bunun için de iki durum söz konusudur:

Birinci Durum: Böyle Bir Alışmada Saf Altın Oranının %50'den Daha Fazla Olması

Saf altın oranının %50'den fazla olduğu böyle bir alışımın mübadelesiyle ilgili olarak şu kurallar geçerlidir:

- a. Bu alışımın, bedellerin karşılıklı teslim edilmesi ve saf olan bedelin ağırlık bakımından alışımlı bedeldeki türdeşinden daha fazla olması şartıyla, saf altın karşılığında satılması câizdir. Bu ikinci şart sayesinde saf olan bedeldeki fazla altının, alışımda bulunan diğer metalin karşılığı olması sağlanır.
- b. Bu alışımın; saf gümüş, gümüş dışı bir metalle elde edilen altın alışımı veya para karşılığında satılması, sadece karşılıklı teslim şartının gerçekleşmesine bağlı olarak câizdir.
- c. Bu alışımın, gümüş dışındaki bir metal ve para dışındaki bir varlık mukabili satılması ise karşılıklı teslim şartı aranmaksızın câizdir.

İkinci Durum: Gümüş Dışı Bir Metalle Elde Edilen Altın Alışımındaki Saf Altın Oranının %50 veya Bu Orandan Daha Az Olması

Böyle bir alışım altın hükmünü almaz. Ancak bu şekildeki bir alışım; altın, gümüş veya para karşılığında satılacak olursa bedellerin karşılıklı olarak teslim edilmesi şartı aranır.

3/3/1/2- İkinci Tür: Özellikle İstenmeyen ve Altına Ayar veya Renk Vermek Gibi Amaçlarla Oluşturulan Altın Alışımı

Altına, 21 veya 18 gibi ayarlar vermek amacıyla, belirli oranlarda karıştırılan metallerle elde edilen altın alışımları böyledir. Bu şekildeki bir alışıma katılan metaller bizatihi istenmemektedir. Dolayısıyla farklı ayarlardaki altınlar mübadele edilirken, bedellerin karşılıklı teslim edilmesi ve her iki bedelde bulunan saf altın miktarının ağırlık bakımından birbirlerine eşit olması şartları aranır.

3/3/1/3- Üçüncü Tür: Bizatihi İstenmeyen Az Miktardaki Altının Bizatihi İstenen Altın Dışındaki Başka Bir Metalle Karıştırılmasından Elde Edilen Alışım

Altın olmayan bazı eşyaların altınla kaplanması ve boyanması gibi işlemler neticesinde elde edilen ürünün satışında altın hakkındaki hükümler uygulanmaz.

3/4- Külçe Altının Para Karşılığı Satılması

Külçe altının para karşılığı satılması halinde her iki bedelin de akit meclisinde karşılıklı olarak teslim edilmesi şartı aranır. Müşteri, altın külçesini hakîkî ya da hükmî teslim yoluyla bizzat teslim alabileceği gibi vekili aracılığıyla da teslim alabilir. Hükmî

teslim, külçenin belirlenmesi ve müşterinin bu külçe üzerinde tasarruf edebilmesine imkan verilmesi veya üzerine vurulan külçe seri numarası yahut ayırt edici nitelikte bir logo sayesinde diğer külçelerden ayrılarak belirlenmiş (allocated) külçenin mülkiyetini temsil eden sertifikanın teslim edilmesi yoluyla olur. Ancak bu sertifikanın, müşteriye satın almış olduğu altın külçesini dilediği zaman fizikî olarak teslim alabilmesine imkan verir şekilde, altınla ilgili işlem / sözleşme gününde (Trade Date "T+0") kanun veya örf bakımından muteber makamlarca ihraç edilmiş olması gerekir.

Buna karşılık herhangi bir şekilde ayrılarak belirlenmeksizin ve gerçek teslim söz konusu olmaksızın altın külçesi satımı câiz değildir. Günümüzde piyasalarda (unallocated) diye bilinen ve kavramlaştırılan uygulama böyledir.

3/5- Ortak (Şayi Hisseli) Altınla İlgili Hükümler

3/5/1- Şayi hisseli olarak altını mülk edinmek câizdir. Bu durumda, işbu standardın 3/4 No'lu maddesinde sayılan şartları sağlayan belirli bir miktardaki altında her bir ortak belirli oranda şayi hisseye sahip olur.

3/5/2- Şayi hisseye sahip ortaklardan her biri, mümkünse kendi payının, diğer ortaklara herhangi bir zarar vermeksizin ayrılmasını (segregation / الفرز) isteme hakkına sahip olduğu gibi hissesini herhangi bir şekilde ayırmaksızın olduğu gibi başka birisine satma hakkına da sahiptir.

3/5/3- Şayi hisseli altın helak veya telef olursa, ortaklardan her biri hissesi oranında zararı da üstlenir.

3/5/4- Belirli bir kasada saklanan külçeler, eğer seri numaralarıyla birbirlerinden ayrılmadan karıştırılmışsa şayi hisseli altın hükmünü alır. Ancak külçeler, seri numaralarıyla ayrılmışsa, her bir külçe kendi sahibi adına ayrılarak (ifrâz) onun mülkiyetinde ve tazmin sorumluluğunda (damân) demektir. Fakat kasada altınları saklanan herkes kendi rızalarıyla, altınlar kasalara konulduktan sonra tüm külçelerin ortak olmasını kararlaştırırlarsa bu külçelere şayi hisseli altın hükümleri uygulanır. Dolayısıyla şayi hisseli olarak sahip olunan altın külçeleri helak olursa, maliklerden / ortaklardan her biri hissesi oranında zararı da üstlenir. Ancak bunun için kasada saklanan altınların tamamının sürekli belirli bir miktarda olduğunun bilinmesi gerekmektedir.

4- Ortaklık Sözleşmelerinde ve Ortaklıklarda Altın

4/1- Tarafların anlaşmasına bağlı olarak sözleşme sırasında, sermaye olarak kullanılacak döviz cinsi karşılığı değerlendirilmeden önce altının; müşâreke,

mudârebe ve yatırım vekaleti işlemleri için sermaye olarak kullanılması câizdir. Değerleme yapılması müşâreke ortaklığında ortağın payını, mudârebe ve yatırım vekaleti işlemlerinde ise sermayenin miktarını belirleme amacı taşır.

Ancak böyle bir değerlendirme yapılması imkansız ise, altının sermaye olarak kullanılması da câiz olmaz.

4/2- Sözleşmenin taraflarının, kâr paylaşım günündeki piyasa fiyatına göre kârın altın olarak dağıtılmasını kararlaştırmaları câizdir.

4/3- Sözleşmenin taraflarının, tasfiye işleminden sonra iade günündeki piyasa fiyatına göre sermayenin altın olarak geri ödenmesini kararlaştırmaları câizdir.

4/4- Altın madeni işletmeciliği yapan şirketin hisse senetlerini, gerekli şerî kurallara uyum şartlarını sağlıyorsa, satın almak câizdir. Konuyla ilgili olarak Menkul Kıymetler (Hisse Senetleri ve Tahviller) hakkındaki 21 No'lu standarda bakılabilir.

5- Bedelli (İvazlı) Akitlerde Altın

5/1- Satış Sözleşmesinde Altın

5/1/1- İşbu standardın 3 No'lu başlığı ve Murabaha hakkındaki 8 No'lu İslâmî Standardın 2/2/6 No'lu maddesinde açıklanan kurallara bağlı kalmak şartıyla İslâmî Finans Kuruluşu'nun bir tedarikçiden peşin bedelle satın aldığı altını, murâbaha (kâr beyanıyla satış) veya müsâveme (pazarlık usulü satış) yoluyla peşin olarak satması câizdir.

5/1/2- Altının akreditif yoluyla alınması câiz değildir. Ancak işbu standardın 3 No'lu başlığında açıklanan şerî kurallara uyum sağlamak mümkün olursa, akreditif yoluyla altın alımı câiz olur. Bu kurallardan birisi akreditif tutarının altın alımı sırasında herhangi bir vade olmaksızın derhal teslim edilmesidir. Konuyla ilgili olarak Akreditif hakkındaki 14 No'lu İslâmî Standardın 3/1/3 No'lu maddesine bakılmalıdır.

5/1/3- Altının satın ve teslim alınması için vekalet vermek câizdir. Vekil, satın aldığı altını, teslim aldıktan sonra müvekkilinden kendi aralarında gerçekleştirecekleri icap ve kabul sonucunda satın alabilir. Bu ikinci alımın ardından vekilin sözleşmedeki niteliği alıcıya dönüşeceğiinden altın da onun tazmin sorumluluğuna geçer. Konuyla ilgili olarak Vekâlet ve Yetkisiz Temsil hakkındaki 33 No'lu İslâmî Standardın 6/1/4 No'lu maddesi ile Murabaha hakkındaki 8 No'lu İslâmî Standardın 3/1 No'lu maddesine bakılmalıdır.

5/2- Selem ve İstisnâ Akitlerinde Altın

5/2/1- Selem malının altın, gümüş veya para olmaması şartıyla selem bedelinin altın olması câizdir.

5/2/2- Selem bedelinin altın, gümüş veya para olmaması şartıyla selem malının altın olması câizdir.

5/2/3- İstisnâ bedelinin altın, gümüş veya para olmaması şartıyla altının istisnâ akdine konu edilmesi câizdir.

5/3- İcâre Akdinde Altın

5/3/1- Aslî varlığı tüketilmeksizin kendisinden yararlanılması mümkün olan altının kiralanması câizdir. Bu hüküm bakımından takı, külçe veya diğer altınlar arasında bir fark bulunmadığı gibi kira ücretinin peşin veya vadeli olması ve kira sözleşmesinin bizzat belli (إجارة العين) veya nitelikleri bakımından belli (إجارة الموصوف في الذمة) bir altını konu edinerek kurulması arasında da bir fark yoktur.

5/3/2- Kiracının kiralamış olduğu altını, sözleşme anında üzerinde anlaşma sağlanan peşin bedel karşılığında kiralayandan satın alması câizdir.

5/3/3- Kira konusu varlık altın olsa bile kira ücretinin altın olarak belirlenmesi câizdir.

5/3/4- Altın işçiliği üzerine icâre akdi kurmak câizdir. Bu akdî ilişkide altın, hizmet alan tarafça (müste'cir) sağlanırken işçilik yüklenici (ecîr / kuyumcu) tarafından yapılır. Kurulan icâre akdinde ücret vadeli olabileceği gibi peşin de olabilir. Ayrıca yükleniciye ödenecek ücretin altın olması da câizdir.

5/4- Vedîa (Saklama) Sözleşmesinde Altın

5/4/1- Saklama sözleşmesine konu edilen altın, saklayan nezdinde emanettir. Dolayısıyla saklayanın, saklanmak üzere kendisine bırakılan altını kullanması, bu altın üzerinde tasarrufta bulunması ve saklanan altını herhangi bir şekilde ayırt etmeksizin kendi varlıklarına veya kendi korumasında bulunan diğer varlıklara katması câiz değildir. Şayet saklayan, saklatanın (mûdî) iznine bağlı olarak herhangi bir şekilde ayırt etmeksizin altını kendi nezdinde bulunan diğer varlıklara katacak olursa işbu standardın 3/5 No'lu maddesinde açıklanan hüküm uygulanır.

5/4/2- Saklayanın vermiş olduğu altın koruma hizmeti karşılığında ücret alması câizdir. Bu ücret maktu bir tutar olabileceği gibi saklanan altının kıymeti üzerinden belirli bir oranda alınacak bir tutar da olabilir.

Saklanan altın, saklatanın borcuna (karz) teminat olarak saklayana bırakılmışsa, alınan saklama ücretinin saklanan altını korumak için yapılan fiilî masrafları aşmaması gerekir.

5/4/3- Şayet saklayanın kasdı, kusuru veya sözleşme şartlarına aykırı davranışı sebebiyle altın telef olur veya kusurlu hale gelirse saklayanın bu altını eğer piyasada emsali bulunuyorsa misliyle tazmin etmesi gerekir. Ancak altının piyasada emsali bulunmuyorsa, telef olduğu veya kusurlu hale geldiği gündeki kıymetini tazmin etmesi gerekir.

6- Teberrû Akitlerinde Altın

6/1- Altının ister mislî olsun ister kıyemî olsun kullanım ödücü olarak (âriyet) verilmesi câizdir.

6/2- Altının mislî olması halinde tüketim ödücü olarak (karz) verilmesi câizdir.

6/3- Altının vakfedilmesi câizdir. Örneğin altın kiralanmak üzere vakfedilebilir ve bu durumda kira ücreti vakıf geliri olur. Yine aynı şekilde altının âriyet veya karz olarak verilmek üzere vakfedilmesi de mümkündür.

7- Teminat Akitlerinde Altın

7/1- Altının Rehin Olarak Kullanılması

7/1/1- Altının rehin olarak kullanılması câizdir. Bu hüküm bakımından altının işlenmiş olup olmaması arasında bir fark bulunmadığı gibi altının bizzat kendisinin veya altının mülkiyetini temsil eden sertifikanın rehnedilmesi arasında da bir fark yoktur.

7/1/2- Altını rehin alan, altını elinde emanet hükümleri çerçevesinde bulundurur; dolayısıyla herhangi bir kasdı, kusuru veya sözleşme şartlarına aykırı davranışı olmazsa tazminle yükümlü değildir. Eğer altın, rehin alanın kasdı, kusuru veya sözleşme şartlarına aykırı davranışı sebebiyle kaybolur, çalınır veya telef olursa bu altını misliyle tazmin etmesi gerekir. Ancak altını misliyle tazmin mümkün olmazsa rehin alan, altının telef olduğu gündeki değerini tazmin eder.

7/1/3- Ödeme günü geldiği halde borçlu borcunu ödemeyi geciktirirse, alacaklının rehin olarak bırakılan altının satılmasını talep ve satış bedelinden alacağını tahsil etme hakkı vardır. Satış bedelinden arta kalan bakiye ise borçluya iade edilir. Bu durumda altın, rehinin satış bedelinden alacağın tahsil edileceği gündeki piyasa fiyatı üzerinden satılır.

7/1/4- Rehin alan tarafından, rehnin iade edileceği taahhüt edilse bile, kendisine rehin olarak bırakılan altın üzerinde, satmak, başka işlemler için rehin olarak vermek veya kiralamak gibi yollarla tasarrufta bulunabilme şartı ileri sürülmesi câiz değildir.

7/1/5- Rehin alanın çeşitli kasalara saklanmak üzere bırakılan altınların mülkiyetlerini temsil eden sertifikaları teslim alması altınları hükmî olarak teslim ve rehin alması anlamına gelir. Zira rehin veren bu belgeleri ibraz etmedikçe altın üzerinde tasarrufta bulunma yetkisine sahip değildir.

7/1/6- Rehin veren, rehnin bakımı ve zarar görmemesi için gerekli masrafları karşılamakla yükümlüdür. Rehin alan, bu masrafları rehin verenin izniyle veya izni olmaksızın karşılayacak olursa rehin verene rücu edebilir ya da ödemiş olduğu masraf tutarınca rehin konusu maldan yararlanabilir. Rehnin korunması, kayıt altına alınması ve satılması için gerekli masraflar rehin alana aittir. Ancak sözleşme ile bu durumun aksi kararlaştırılarak mezkûr masrafların rehin verene ait olması sağlanabilir.

7/2- Altının Güvence Bedeli (Depozito) Olarak Kullanılması

7/2/1- Bağlayıcı bir yolla satın alma vaadinde bulunan müşteriden, vaadini ifa etmesini sağlamak için belirli bir tutarda altın almak câizdir. Bu tutara güvence bedeli denir. Söz konusu bedel alanın nezdinde emanettir ve henüz bir akit kurulmadığı için kapora da sayılamaz. Dolayısıyla müşterinin işlemde vazgeçmesi halinde güvence bedelinden sadece fiilî zarar tazmin edilir. Fiilî zarar ise maliyet tutarı ile malın başka birisine daha ucuza satılması halinde ortaya çıkan farktır. Böyle bir durumda, tazminat tutarının kesileceği günde piyasalarda geçerli olan fiyatlar dikkate alınarak altının değeri tespit edilir. Bu konuyla ilgili olarak Murâbaha hakkındaki 8 No'lu standardın 2/5/3 No'lu maddesine bakılabilir.

7/2/2- Bedelli (ıvazlı) akit kurulurken, daha önce güvence bedeli olarak verilen altının, satış bedeline veya ücrete mahsup edilmesini kararlaştırmak câizdir. Güvence bedeli olarak verilen altının, satış bedelinin veya ücretin bir kısmını ya da tamamını ödemek için kullanılması halinde, bu işlemin câiz olabilmesi için altının değerini, ödeme günündeki piyasa fiyatını dikkate alarak belirlemek şarttır.

7/2/3- Rehin konusu malla ilgili masraflar için geçerli olan hükümler, güvence bedeli için de uygulanır. Konuyla ilgili olarak işbu standardın 7/1/6 No'lu maddesine bakılmalıdır.

7/3- Altının Kapora Olarak Kullanılması

Satış akdine konu edilen varlığın altın, gümüş veya para olmaması şartıyla, kapora vermenin sahih olduğu bedelli (ıvazlı) akitlerde altının kapora olarak kullanılması câizdir. Kapora olarak verilen tutar, sözleşme ister tamamlansın ister feshedilsin satıcının mülküdür. Konuyla ilgili olarak Kapora hakkındaki 53 No'lu İslâmî Standarda bakılmalıdır.

7/4- Borcun Havâlesi İşlemlerinde Altın

7/4/1- Altının, havâle ile ilgili şartlara bağlı olarak havâle işlemine konu edilmesi câizdir. Konuyla ilgili olarak Havâle hakkındaki 7 No'lu İslâmî Standarda bakılmalıdır.

7/4/2- İşbu standardın 5/2/2 No'lu maddesi dikkate alınmak şartıyla, eğer selem malı (müslem fih) altın ise, selem satıcısı (müslem ileyh), selem alıcısını (müslim) alacağını tahsil etmek üzere yeni borçluya (muhâl aleyh – selem satıcısına borçlu taraf) havâle edebilir. Ancak borç tutarı veya borçtan havale edilen miktar ile havâleyi kabul eden tarafın ödeyeceği borç arasında denklik bulunması şarttır. Konuyla ilgili olarak Havâle hakkındaki 7 No'lu İslâmî Standardın 6/6 No'lu maddesine bakılmalıdır.

7/4/3- Yeni borçlu (muhâl aleyh – selem satıcısına borçlu taraf), altını alacaklıya (selem alıcısına) vadesinden önce ödemeye karar verirse, alacaklı selem malı olan altının bir kısmından feragat edebilir. Bu durumda yeni borçlu, kalan miktarı peşin olarak öder.

7/4/4- Yeni borçlunun kalan altın miktarını peşin ödemesi karşılığında, alacaklı (havâle edenin alacaklısı) selem malı olan altının bir kısmından feragat etmeye karar verirse; bu işlem câiz olur.

7/5- Altın İşlemlerinde Takaslaşma

7/5/1- Karşılıklı iki altın borcu arasında takaslaşma (mukâssa) câizdir. Ancak borçların miktarı birbirinden farklı ise takas işlemi, az olan borç miktarında gerçekleşir. Konuyla ilgili olarak Takas İşlemleri hakkındaki 4 No'lu İslâmî Standarda bakılmalıdır.

7/5/2- Karşılıklı borçlardan biri altın, diğeri gümüş veya para ise sarf akdi hükümlerine bağlı kalmak şartıyla bu borçlar arasında takaslaşma câizdir. Konuyla ilgili olarak Döviz Ticareti hakkındaki 1 No'lu İslâmî Standarda bakılmalıdır.

8- Altın İşlemlerinde Vaad ve Vaadleşme

8/1- Altın satışı konusunda tek taraflı bağlayıcı vaad verilmesi câizdir. Ancak her iki tarafı da bağlayıcı şekilde vaadleşmek haramdır. Konuyla ilgili olarak Döviz Ticareti hakkındaki 1 No'lu İslâmî Standardın 2/9/1 No'lu maddesine bakılmalıdır.

8/2- Tek taraflı bağlayıcı vadin yerine getirilmesini, belirli bir endekse bağlamakta (ta'lik) bir sakınca yoktur.

8/3- Altın satın almak üzere verilen vaad sırasında güvence bedeli ödemek câizdir. Tek taraflı bağlayıcı vaad veren kimsenin vaadini uygulamaktan kaçınması halinde, vaad lehtar (mev'ûd leh) bu cayma sebebiyle uğradığı fiilî zararı karşı taraftan talep etme hakkına sahiptir. Konuyla ilgili olarak Vaad ve Vaadleşme hakkındaki 49 No'lu İslâmî Standardın 3/4 No'lu maddesine ve Murâbaha hakkındaki 8 No'lu İslâmî Standardın 2/5/3 No'lu maddesine bakılmalıdır.

8/4- Satma veya alma vadinin, herhangi bir şekilde alım satım konu edilmesi câiz değildir.

9- Altının Zekâtı

Aranan şerî şartlar sağlandığında altının zekâtını vermek farzdır. Konuyla ilgili olarak Zekât hakkındaki 35 No'lu İslâmî Standarda bakılmalıdır.

10- Genel Hükümler ve Uygulamalar

10/1- Altınla ilgili olarak bu standart kapsamında ele alınan şerî hükümlerin tamamı gümüş için de geçerlidir.

10/2- Satıcının kusurdan sorumlu olmama şartını ileri sürmeksizin sattığı altında gizli bir kusur (ayb-ı hafî) ortaya çıkacak olursa, alıcı lehine kusur muhayyerliği (hıyârü'l-ayb) hakkı doğar. Bu durumda müşterinin sözleşmeyi devam ettirme veya altını iade edip sözleşmeyi feshetme hakkı vardır.

10/3- Bünyesindeki varlıkların tamamı altın olan yatırım sertifikaları (sukûk), yatırım fonları ve borsa yatırım fonları altın hükümlerine tabidir.

10/4- Altın satıcısı bizzat kartı ihraç eden banka olsa bile, altının bedelini bankamatik kartı (debit card), kredilendirilemeyen kredi kartı (charge card) veya kredilendirilebilir kredi kartına (credit card) alternatif olabilecek şerî kurallara uygun bir araçla ödemek câizdir. Konuyla ilgili olarak Bankamatik ve Kredi Kartları hakkındaki 2 No'lu İslâmî Standarda bakılmalıdır.

10/5- Altın ithalatçısının ihracatçı (tedarikçi) nezdinde para bulundurarak altın alması; ihracatçı belirli bir miktar altını hazırladığında akdin yapılacağı gün tarafların üzerinde ittifak edecekleri fiyat üzerinden altın satışının gerçekleştirilmesi ve altının teslimi ile ihracatçının yanında bulunan paradan altın bedelinin tahsilinin akit gününde olması şartıyla câizdir.

Şayet ihracatçı, kendi nezdinde tutulan paradan yararlanıyorsa, altın satışının akitleşme gününde piyasalarda geçerli olan altın fiyatı üzerinden yapılması gerekir.

10/6- Altınla ilgili olarak zikredilen şerî hükümlerin tamamı beyaz altın için de geçerlidir. Ancak bu hükümler, bazı ülkelerde mecâzen beyaz altın² diye anılan platin, paladyum ve nikel gibi madenleri kapsamaz.

10/7- Altının korunması, ayrılıp ifrâz edilmesi, külçe haline getirilmesi, fizîkî olarak teslim edilmesi gibi hizmetler karşılığında ücret alınması câizdir. Ancak bu hizmetler altına karşılık altın mübadele edilen işlemlerde söz konusu ise, alınacak ücretin fiilî masraflarla sınırlı olması gerekir.

10/8- Sahibinin belirli bir ağırlıkta ve ayarda altın yatırdığı cari hesap açmak câizdir. Altın cârî hesabı da normal cârî hesap hükümlerine tabidir. Konuyla ilgili olarak Karz hakkındaki 19 No'lu İslâmî Standardın 10/1 No'lu maddesine bakılmalıdır.

11- Standardın Yayınlanma Tarihi

Altın ve Altın İşlemleriyle İlgili Kuralları ele alan işbu şerî standart, 19 Safer 1438 / 19 Kasım 2016 tarihinde yayınlanmıştır.

Standardın Kabûlü

Fıkıh Kurulu, Altın ve Altın İşlemleriyle İlgili Kuralları ele alan işbu İslâmî Standardı, 17-19 Safer 1438 / 17-19 Kasım 2016 tarihleri arasında Bahreyn'de gerçekleştirdiği 46. toplantısında kabul etmiştir.

Ekler

Ek (A): Standardın Hazırlanış Tarihçesi

Dünya Altın Konseyi ve Amanie Danışmanlık Şirketinin, AAOIFI tarafından altınla ilgili şerî hükümleri içeren bir standart yayınlanması yönündeki teklifi üzerine AAOIFI Fıkıh Kurulu Bahreyn'de 22-23 Safer 1437 / 4-5 Aralık 2015 tarihleri arasında düzenlenmiş olan 42. Toplantısında bu projeye onay vermiş ve konuyla ilgili olarak ayrıntılı ilmî araştırmalar yapmak ve bir standart taslağı hazırlamak üzere bir komisyonu görevlendirmiştir.

Bunun üzerine söz konusu projeye özel olarak görevlendirilen komisyon Birleşik Arap Emirlikleri - Dubai'de uzun süreli beş ayrı toplantı yapmış ve bu toplantılarda

² Dünya Altın Konseyi'nin beyaz altın ile ilgili olarak yaptığı teknik tanıma işbu standardın üçüncü ekinde yer verilmiştir.

hazırlanan ilmî çalışmaları ve standart taslağını müzakere etmiştir. Komisyon standart metninde uygun gördüğü değişiklikleri yaparak standart taslağını AAOIFI Fıkıh Kurulu'na arz etmiştir.

Fıkıh Kurulu 24-26 Recep 1437/ 1-3 Mayıs 2016 tarihleri arasında Medîne-i Münevver'e'de düzenlenen 44. Toplantısında standart taslağında yer alan maddelerin çoğunu, ayrıntılı bir şekilde görüşmüş ve projeden sorumlu özel komisyonun standart taslağını yeniden düzenlemesini istemiştir. Fıkıh Kurulu bu komisyonu ayrıca bazı meselelerle ilgili şerî hükmü belirlemek üzere ayrıntılı çalışmalar yapmak ve elde ettiği sonuçları Fıkıh Kurulu'nun yapacağı 45. Toplantıya sunmak üzere görevlendirmiştir.

Bu görevlendirmenin ardından projeden sorumlu komisyon, birisi 16 Temmuz 2016 tarihinde Dubai'de, diğeri de 8 Eylül 2016 tarihinde Bahreyn'de olmak üzere uzun süreli iki ayrı toplantı yapmıştır. Toplantılarda standart taslağının tüm maddeleri yeniden tartışılmış ve özellikle Fıkıh Kurulu'nun incelenmesini talep ettiği meseleler üzerinde durulmuştur. Bu inceleme ve çalışmaların ardından komisyon, taslakta gerekli gördüğü değişiklikleri yapmış ve taslağı yeniden Fıkıh Kurulu'na sunmuştur.

Fıkıh Kurulu 28 Zilhicce-1 Muharrem 1438 / 29 Eylül-2 Ekim 2016 tarihleri arasında Bahreyn'de düzenlenen 45. Toplantısında standart taslağını yeniden görüşüp müzakere etmiş ve gerekli gördüğü değişiklikleri yaparak kamuya açık oturumlarda bu taslağın tartışılmasını talep etmiştir.

Fıkıh Kurulu'nun bu yöndeki talebi üzerine genel sekreterlik, 23 Muharrem 1438 / 24 Ekim 2016 tarihinde Amman'da, 24 Muharrem 1438 / 25 Ekim 2016 tarihinde Sudan'da ve 4 Safer 1438 / 4 Kasım 2016 tarihinde Malezya'da üç ayrı oturum düzenlemiştir. Bu oturumlara merkez bankalarını, İslâmî finans kuruluşlarını, muhasebe ve hukuk firmalarını temsilen alimler, fıkıh hocaları, akademisyenler, üniversite hocaları ve konuyla ilgilenen diğeri uzmanlar katıldı. Oturumlarda, taslak metni ayrıntılı bir şekilde tartışıldı ve alimler ile uzmanların dile getirdiği görüşler ve öneriler toplandı.

Şerî Standartlar Komisyonu 12 Safer 1438 / 12 Kasım 2016 tarihinde Dubai'de bir toplantı düzenledi. İlgili komisyon bu toplantısında daha önce kamuya açık olarak gerçekleştirilen toplantılarda derlenen görüş ve önerilerle birlikte çeşitli uzmanlardan ve alimlerden toplanıp seçilen görüş ve önerileri de inceledi. Komisyon bu toplantı

neticesinde esaslı gördüğü hususları kabul ederek incelenmek üzere Fıkıh Kurulu'na arz etti.

Fıkıh Kurulu, 18-19 Safer 1438 / 17-19 Kasım 2016 tarihleri arasında Bahreyn'de düzenlenen 46. Toplantısında daha önce kamuya açık olarak gerçekleştirilen toplantılar ile genel olarak İslâmî Finans sektöründen derlenen görüş ve önerileri inceleyip uygun gördüğü değişiklikleri ekleyerek standardı kabul etti.

Şerî Standartlar Redaksiyon Komisyonu 19 Safer 1438 / 19 Kasım 2016 tarihinde Bahreyn'de yapılan toplantıda standart metnini inceledi. Yapılan müzakere ve incelemelerin ardından standart metninin ifadelerinde gerekli görülen değişiklikler yapıldı ve standart metni onaylanarak resmî bir şekilde yayınlandı.

Ek (B): Şerî Hükümlerin Dayanakları

- Altının mislî mallardan (misliyyât) olmasının dayanağı, mislî mal tanımına tam olarak uymasındır. Altını mislî kılan özellik tartılabilir veya sayılabilir olmasıdır. Nitekim altın tartılarak ölçülür; para olarak basılması durumunda ise her bir tanesi aynı ağırlıkta olur. Bu da mislî malların özelliklerindedir.
- Altının ribevî mallardan olmasının dayanağı, alış – veriş faizi ile ilgili rivayet edilen hadislerdir. Ubâde b. Sâmit'in (ra) Hz. Peygamber'den (sav) rivâyet ettiği: "Altın, altın karşılığında ... eşit olarak satılır. Cinsler farklı olursa peşin olmak kaydıyla dilediğiniz gibi alıp satabilirsiniz"³ hadisi buna örnek olarak verilebilir.
- Yukarıda zikredilen hadisten dolayı fakihler altının altınla satılması durumunda karşılıklı teslimin (tekabuz) şart olduğu konusunda icmâ etmişlerdir. Uluslararası Fıkıh Konseyi'nin (84/1-b) No'lu kararı da bu yöndedir.
- Altının, karşılıklı teslim şartı aranmaksızın altın, gümüş ve para dışındaki bir varlık karşılığında satışının câiz olmasının dayanağı, selem akdinin câiz olduğu hususunda görüş birliğinin (icmâ) olmasıdır. Nitekim selem akdinde bedellerden biri altın olabilmektedir.
- Ana faaliyet alanı altın, gümüş ve döviz ticareti olmayan bir ticârî işletmenin varlıkları arasında bu varlıklara tabi olarak altın da bulunuyorsa, bünyesindeki altınlarla birlikte bu işletmenin tamamının veya bazı hisselerinin satılması halinde sarf akdi hükümlerini uygulama şartının aranmamasının dayanağı, fikhen kabul

³ Müslim, Sahîh, 3/1211.

edilen “bizzat tecviz olunmayan şey bi't-teba' tecviz olunabilir”⁴, “kasden sabit olmayan bir şey zımnen sabit olabilir”⁵ kaideleridir. Ayrıca bu konuda Menkul Kıymetler (Hisse Senetleri ve Tahviller) hakkındaki 21 No'lu ve Bileşik Akitler hakkındaki 25 No'lu standartlarla ilgili şerî hükümlerin dayanaklarına bakılabilir.

- Altının, ta'lîkî şarta bağlı (el-beyu'l-mua'llak) ve muhayyerlik şartıyla (hıyaru'ş-sart) satışının yasak olmasının dayanağı, bu şekildeki satışlarda fikhen şart koşulan karşılıklı teslim şartının ihlal ediliyor olmasıdır.
- Karşılıklı teslim edilmesi ve saf olan bedelin alaşımli olan bedeldeki türdeşinden daha fazla olması koşuluyla, altın - gümüş alaşımının, saf altın veya saf gümüş karşılığında satışının câiz olmasının dayanağı, saf altının altın alaşımı içindeki altın miktarına denk gelen kısmının bedeli olması ve böylece aralarında eşitliğin gerçekleşmesi, fazla olan kısmının da gümüşün bedeli olmasıdır. Bu Hanefi Mezhebine ait bir görüştür.
- Altın içeriği %49'dan daha az olan varlıkların altın olarak kabul edilmemesinin dayanağı, “bir şeyin hükmü çoğunluğuna göre verilir” kuralıyla amel edilerek çokluk prensibinin esas alınmasıdır.
- Külçe altınların para karşılığı satışında hükmen teslimin (el-kabzu'l-hükmî) kabul edilmesinin dayanağı, standartta belirtilen niteliklerdeki altın sertifikasının tesliminin, hukûkî sonuçları, risk ve değer artışının alıcıya geçmesi, tasarruf imkanı sunması itibariyle fizîkî teslim (el-kabzu'l-fi'lî) gücünde olmasıdır. Özellikle günümüzde külçe altınlar lisanslı kasalarda korunmakta, altın işlemleri için özel düzenlemeler bulunmaktadır. Saklama hizmeti sunan kuruluşlar, külçe altınları elinde bulundurma, koruma, sigortalama vb. işlerde sertifika sahibinin vekili konumundadır.
- Altının şâyi hisseli olarak mülk edinilmesinin (temellük) câiz olmasının dayanağı, altının mülk edinilmesi için gerekli olan şerî şartların gerçekleşmesi ve bu şekildeki mülkiyetin sarf akdinin hükümlerini ihlal etmemesidir.
- Altının müşâreke (sermaye ortaklığı), mudârebe (emek-sermâye ortaklığı) ve yatırım vekaleti (vekâle bi'l-istismâr) sözleşmelerinde tarafların karşılıklı anlaşmasıyla sözleşmenin yapıldığı anda sermayeyi oluşturan paranın cinsine göre kıymeti belirlendikten sonra sermaye olabilmesinin dayanağı, bu sözleşmelerdeki

⁴ Mecelle, mad: 45; Suyûtî, el-Eşbâh ve'n-nezâir, s. 120.

⁵ Reddü'l-muhtâr, 4/170.

sermayenin belirli olma şartının gerçekleşmesi ve değerlendirme sonucunda hisselerin belli olmasıdır.

- Sözleşmeyi yapan tarafların kar paylaşım dönemindeki piyasa değerine göre kârı altın olarak paylaşmak üzere anlaşmalarının, aynı şekilde şirket tasfiye edildikten sonra sermayenin geri ödeme tarihindeki piyasa değerine göre altın olarak geri ödenmesinin câiz olmasının dayanağı, bu şekildeki bir anlaşmanın sermayenin garanti edilmesi, kardan mahrumiyet gibi şerî bir yasağı ihlal etmeksizin sözleşmeyi yapan tarafların meşru amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik olmasıdır.
- Altın, murâbaha (kar beyanıyla satış) veya müsâveme (pazarlık satışı) akdiyle satıldığında satışın peşin bedelle yapılmasının şart oluşunun dayanağı, altının satışında fıkhen aranan bir şart olan karşılıklı teslimin gerçekleşmesidir.
- Bu standardın 3 No'lu maddesinde belirtilen şerî şartlara riayet etme imkanı olmadığında altının akreditif yoluyla satışının câiz olmamasının dayanağı, akit meclisinde altın satış bedelinin teslim edilmesi şartının gerçekleşmemesidir.
- Selem malının (müslem fih) veya istisna' bedelinin, altın, gümüş veya para olmaması şartıyla selem bedelinin veya istisna' akdine konu edilen eserin (müstesna') altın olmasının câiz oluşu ile selem bedelinin altın, gümüş veya para olmaması şartıyla selem konusu malın (müslem fih) altın olmasının câiz oluşunun dayanağı, illet farklılığı sebebiyle faizin ortadan kalkmasıdır.
- Altının kiraya verilmesinin câiz oluşunun dayanağı, aslı tüketilmeden kendisinden yararlanma imkânının olmasıdır. Zaten kira akdi, bir malın aslı değil menfaati üzerine kurulur.
- Kiralanan altın olsa bile, altının kira ücreti olarak verilmesinin câiz oluşunun dayanağı, ücret olarak verilen altının, kiralananın aslı değil ondan yararlanma karşılığında verilmesidir.
- Tüketim ödücü (karz) teminatı olarak verilen altının saklanmasından dolayı alınan ücretin fiilî masrafları aşmamasının şart koşulmasının dayanağı, faizli karz ilişkisinin meydana gelmesini engellemektir.
- Altının vakfedilmesinin câiz oluşunun dayanağı, önceki âlimlerden paraların ve menkul malların vakfının câiz olduğu hususunda aktarılan görüşlerdir.
- Altının teminat olarak kullanılmasının câiz oluşunun dayanağı, altının satımı câiz mütekavvim bir mal olmasıdır. Satımı câiz olan her şeyin rehin verilmesi ise câizdir. Üstelik altının özel damgalarla, seri numaralarıyla ayrılması ve

belirlenmesi de mümkündür. Altının rehin verilmesiyle ilgili diğer hükümler, rehin malla ilgili rehin standardında yer verilen maddelerle hüküm ve dayanak açısından aynıdır. Rehin malın (merhûn) satışı da böyledir.

- Rehin alanın (mürtehin), rehin verilen altın üzerinde tasarruf etmeyi şart koşmasının yasaklanmasının dayanağı, borç (selef) ve satışın (ıvazlı / bedelli akdin) aynı akit içerisinde yapılması yasağıdır. Çünkü böyle bir şart rehni, rehin alanın zimmetindeki bir borca dönüştürmektedir.
- Rehni (veya güvence bedelini) koruma masraflarının rehin verene (veya güvence bedeli verene) ait olmasının dayanağı, rehin ve güvence bedelinin bunların yararına olmasıdır. Kaporayı koruma masrafları ise satıcıya aittir; çünkü kapora satıcının yararınadır.
- Değer belirleme ister güvence bedelinin likit bir varlığa dönüştürüldüğü isterse başka bir varlığa çevrildiği gün yapılsın, altının güvence bedeli olarak kullanılması durumunda değerinin piyasa fiyatına göre belirlenmesinin şart koşulmasının dayanağı, bunun daha adil olmasıdır. Çünkü güvence bedeli akitten vazgeçilmemesi durumunda mal bedelinin bir parçasını oluşturmakta ve sarf işlemi güvence bedeli verenin huzurunda yapılmamaktadır. Dolayısıyla bu tür bir sarf işleminde adalete riayet etmek gerekir.
- Satma veya satın alma vaadinin herhangi bir şekilde alım satım konu edilmesinin câiz olmamasının dayanağı, alım satım vaadinin ıvazlı (bedelli) bir akdin konusu olamamasıdır.
- Satıcının kusurdan sorumlu olmama şartını ileri sürmeksizin sattığı altında gizli bir kusur (ayb-ı haff) ortaya çıkması durumunda müşterinin ayıp muhayyerliğine (hıyâru'l-ayb) sahip olmasının dayanağı, sözleşmeyi yapan taraflardan zarara uğrayanın zararının giderilmesinin fıkhen kabul edilmesi ve ayıp muhayyerliğinin sarf akdinin hükümlerini ihlal etmemesidir.
- Bu standardın 10/5 No'lu maddesinde belirtilen işlemin câiz olmasının dayanağı, fıkhen aranan akit anında karşılıklı teslim şartının gerçekleşmesidir. Bu da ihracatçının kendisine bırakılan altından, satış bedelini almasıyla sağlanmaktadır. İhracatçının kendisine bırakılan maldan yararlanması durumunda altının piyasa fiyatıyla satışının şart koşulması, yapılan işlemin menfaat içeren bir karza (tüketim ödücü) dönüşmemesi içindir.

Ek (C): Tanımlar⁶

- **Tahsis Edilmiş Altın Hesabı (Allocated gold account):** Altın alım satımı yapan kurum (dealer) - bu bir banka da olabilir - nezdinde bulunan ve hesap sahibine ait belirlenmiş her bir altın külçesiyle ilgili detaylı bilgilerin kayıtlı olduğu bir hesap türüdür. Bu hesapta bulunan altınların belirlenerek ayrılması (tahsisi), her bir altın külçesinin rafinerisi, saflık derecesi, seri numarası ve ağırlığını ayrı ayrı gösteren liste yoluyla gerçekleştirilmektedir.
- **Tahsis Edilmemiş Altın Hesabı (unallocated gold account):** Bu hesap türünde müşteri genel altın miktarı içerisinde belirli bir paya sahip olmakla birlikte, sahip olduğu altınlar külçe olarak belirlenmemiştir.
- **Saf Altın:** Bir külçedeki has altın miktarıdır. Saf altın ons ile ölçülebilir. Bir ons 31,1034768 grama eşittir.
- **İşlenmemiş Ham Altın (Tibr):** Doğal haldeki altın parçasıdır. İşlenmemiş ham altının standart ve teknik bir tanımı yoktur; fiyatı/değeri, ham maden içerisindeki has altın miktarına göre belirlenir.
- **Meskûk Altın:** Aynı zamanda basılmış altın paralar olarak da bilinir. Bunlar, hükümetlerin veya resmi kuruluşların çıkardığı, nominal ve piyasa değeri olan, farklı şekillerde ve ayarlardaki, piyasa değeri içerdiği altın miktarına göre belirlenen altınlardır.
- **Karat (Kîrât):** Altının saflık derecesini (ayarını) ifade eden ve alaşım içerisindeki saf altın oranını 24 birimi esas alarak gösteren bir ölçüdür. 24 ayar altın, saf altındır. Ancak takı ve mücevher yapabilmek için saf altın, bakır veya gümüş gibi metallerle karıştırılarak alaşım elde edilir. 21 ayar altın %87,5 altından, %12,5 diğer metallerden oluşur. 18 ayar altın ise %75 altından, %25 diğer metallerden oluşur. Alaşım maddesi genelde bakır veya gümüşdür. 10 ayar altın, Amerika Birleşik Devletleri'nde yasal olarak müsaade edilen en düşük ayar sayılır. 14 ayar altın ise en yaygın ve dolaşımı en fazla altın olarak bilinmektedir. Fransa, İngiltere, Avustralya, Portekiz ve İrlanda'da yasal olarak müsaade edilen en düşük ayar, 9'dur. Bu sınır, Danimarka ve Yunanistan'da 8 ayara kadar düşmektedir.

⁶ Aşağıdaki bütün tanımlar, Dünya Altın Konseyi'nden alınarak küçük bazı değişikliklerle tercüme edilen teknik tanımlardır.

- **Yatırım Amaçlı Altın Külçeleri:** Ağırlığı 1 gramdan başlayıp (ince altın levhası) 1 kilograma ve yaklaşık 12,5 kilogram veya 400 ons olan teslimata uygun (Good Delivery) külçelere kadar olabilen ve dünya toptan altın satış piyasasında esas alınan farklı boyutlardaki altın külçeleridir. Teslimata uygun (Good Delivery) külçelerin, saflık derecesinin en az 1000'de 995; ağırlığının da 350 ile 430 ons has altın aralığında olması gibi Londra Külçe Piyasası Birliği'nin (LBMA) belirlediği sıkı standartları karşılıyor olması zorunludur.
- **Beyaz Altın:** Altının nikel, paladyum ve platin gibi diğer beyaz metallerle karışımından oluşan alaşımdır. Genelde takı yapılırken alaşımı sertleştirmek veya rengini değiştirmek için altına diğer metallerden az miktarda katılır. Beyaz altın alaşımlarında, gümüş ve çinko da bulunabilir. Altınla alaşım oluşturan metaller, nitelikleri belirtilmeyen, mülkiyeti de bizzat belirli bir şahıs veya şahıslar adına olmayan metallerdir.